XXVIII. évf. 4. szám 2016. július-augusztus

MARANA THA

Komm Herr Jesus .....Come Lord Jesus .....Jöjj el, Uram Jézus

Jöjj el Uram! Jel. 22,20

A Katolikus Karizmatikus Megújulás Lelkiségi Lapja

N. Lozano:

Szentgyónás

és szabadító szolgálat

Papp Tihamér:

A Szentháromság dícsérete

Semmi mást ne kívánjunk, **semmi mást ne akarjunk, és semmi másban tetszésünket ne keressük, mint a mi Teremtőnkben, Megváltónkban és Üdvözítőnkben,** az egyedül igaz Istenben, **aki a jónak teljessége és összessége."** (A. Szent Ferenc.)

Küldetésed van…

Az Apostolok cselekedetei olyan egyházképet rajzol elénk, amely tele van elevenséggel. Ennek hátterében az áll, hogy a Szentlélek kiáradása után az egyház minden tagja aktívvá vált. Ahol megvan az evangéliumra alapozott hit, ott fel se merül a kérdés, hogy ki mennyire apostolkodjon. Mert jelen van a keresztényekben az a meggyőződés, ha Krisztus bennem él, akkor nem lehetek halott, hanem élő – és ezt az életet tovább kell adni. Az első keresztényeknél megvolt a törekvés: mindent megpróbálni Krisztusért, mindent a szolgálatába állítani, mindent fölhasználni a hit és szeretet továbbadására… szívvel és példával, meggyőződéssel és életük hitbuzgóságával, tanítással és cselekvő segítőkészséggel… Erről nem szabad lemondani, ha hiteles keresztény életet akarunk élni!

❶ *Add tovább az örömöt!*

Izajás próféta azt írja (Iz 66,10): „Örvendj Jeruzsálem!" Újszövetségi értelemben Jeruzsálem az egyházat jelképezi. Ez azt jelenti, hogy a próféta felhívása nekünk szól. Mi lehet a tartós öröm alapja? A lélek szabadsága és a hit igazságának felismerése. Ez pedig azt jelenti, hogy az öröm egy út, amelyet végig kell járni. Jó példa erre az emmauszi tanítványok esete: csalódottan, szomorúan mentek Emmausz felé. Jézus rejtett módon csatlakozott hozzájuk és elmondta nekik, hogy a kereszthalál a megváltás eszköze volt. A tanítványok lépésről lépésre szabadultak a szomorúságtól és befogadták a hitet. Miután fölismerték a feltámadt Jézust, határtalan öröm fogta el őket és „lángoló szívvel" siettek vissza Jeruzsálembe, hogy elmondják társaiknak az örömhírt. – Íme az apostolkodás egyik célja: megtanítani az embereket örülni. Sokan úgy gondolják, hogy a felnőtt korhoz inkább a komolyság vagy a szomorúság illik, hiszen annyi baj vesz körül bennünket. Igaz, hogy vannak bajok, de van Megváltónk, akinek átadhatjuk bajainkat. – Szükségünk van az örömre! Sok esetben egyszerű dolgokon múlik az öröm. Egy kis figyelmesség, türelem, udvariasság, a jó dicsérete – és máris örömöt tudunk szerezni családtagjainknak és munkatársainknak. Végső soron magának Jézusnak, mert Ő azonosította magát a rászorulókkal.

❷ *Újjászületni a Szentlélekben!*

Pál apostol azt írja a levelében (Gal 6,15), hogy nem a származás a lényeg, hanem az, hogy valaki újjászületett-e Krisztusban. Íme az apostolkodás másik területe: elősegíteni másokban az újjászületést, ami a megtéréssel megy végbe. Ez egy olyan nagy kincs, ami teljesen megújítja az embert. – Nikodémus, aki hitét gyakorló, templomba járó ember volt, azt hallotta Jézustól, aki nem születik újjá a Szentlélekben, az nem mehet be a mennyek országába. Nikodémus elcsodálkozott, nem tudta elképzelni, mi fog történni a Szentlélek által. – Ugyanúgy érzünk mi is. Ha engedjük, hogy a Szentlélek átformálja szívünket, csak akkor értjük meg ennek jelentőségét. A Szentlélek által képesek leszünk szolgálni az Ő országát, a Szentlélek által halljuk meg szívünkben az Úr hangját… Az egész keresztény élet és annak minden szépsége a Szentlélek által tárul fel előttünk. – Ezt a csodálatos életet valakihez elvinni és növekedését segíteni, ez a legszebb feladat.

❸ *Békességet teremteni!*

Jézus azzal küldte el tanítványait, hogy a gyógyítás mellett vigyék el a békét is az embereknek. Ezután hirdessék Isten Országát. Ezzel jelezte, hogy Isten Országát nem lehet akárhogy megépíteni. Ott, ahol napirenden van a harag, gyűlölet, veszekedés, kritizálás – ott nem jöhet létre. Ezért nekünk különösen fontos feladatunk, hogy először a saját szívünkben teremtsünk békét, hogy utána másokat is elvezessünk hozzá. A béke megteremtéséhez gyakran szükséges a szív sebeinek a gyógyítása. Aki sok elutasításban, szeretetlenségben nőtt fel, nem tudja befogadni a békét, mert mindenkiben ellenséget lát. Nem mer hinni abban, hogy őt is lehet szeretni. Itt is érvényes az, hogy Jézust kell először befogadni. Ő mondta búcsúzásakor: „az én békémet adom nektek!" Jézus szeretete a béke forrása, Ő minden embernek, sőt minden nemzetnek a jövője.

Katona István főszerkesztő

A szabadító imaszolgálat és a szentgyónás

II/1. rész

„Ha rábízom magam Jézus megbocsátásának erejére és engedem, hogy Ő kézen fogva vezessen engem, kiszabadulhatok a gőg és a bűn, a hazugságok és a bánat futóhomokjából, az önzésből és minden hamis biztonságérzetből, hogy megismerjem és élhessem az Ő szeretetének gazdagságát."

(XVI. Benedek, Urangyala, 2009. január 25.)

Az egyház ugyanazt akarja, amit az Úr, hogy minden ember megtalálja az igazi szabadságot a Fiúban, és megismerje személyesen az Atyát. A kiengesztelődés szentsége beengedi életünkbe a megbocsátás kegyelmét és kiengesztel Istennel. Amikor kiengesztelődünk Istennel, a többi emberrel és saját magunkkal, akkor ismerhetjük meg saját identitásunkat és életünk célját.

Gyakran megkérdezik tőlem, hogy az *Eloldozva modell* hogyan illik bele a plébánia életébe, és hogyan kapcsolódik a kiengesztelődés szentségéhez. Arra kíváncsiak, hogy az *Eloldozva modell* nem szorítja-e ki a kiengesztelődés szentségét, vagy nem lehet-e, hogy egyesek a szentség helyett alkalmazzák. Ezek nagyon fontos kérdések. Ám látni fogjuk, hogy ez a konfrontációtól mentes szabadító szolgálat valójában elősegíti a szentség vételét.

A szentség gyümölcseit – kegyelmet, megbocsátást és megbékélést – hit által kapjuk meg. Isten találkozik velünk a szentségben, bármekkora is a hitünk, és Ő egyre csak növeli a hitünket, ahogy folyton megtérésre hív. Ezáltal egyre jobban be tudjuk fogadni az Evangélium üzenetéből áradó dinamikus erőt.

Ez az, amit evangelizáción értünk. Benedek pápa is felhívta a figyelmet erre az erőre, amikor azt írta, hogy az Evangélium: *„...olyan üzenet, amely teljes hatalommal bír, nem csak szóbeszéd, hanem valóság. A mai nyelvészeti szakkifejezéssel élve azt kell mondanunk, hogy az evangélium nem csak információt közlő beszéd, hanem előadás. Tehát nemcsak közli az információt, hanem megtörténtté teszi, vagyis ő maga cselekvés, hathatós erő, mely belép a világba, hogy megmentse és átalakítsa."* (XVI. Benedek pápa: *Jesus of Nazareth* [*A názáreti Jézus*], 47.)

Az evangélium, melyet az életünk során hallunk és átélünk, felkészít bennünket a szentségek vételére. A szabadítás gyakorlatilag evangelizáció.

Azt a szabadságot, amelyet a szabadító szolgálat során megkapunk, normális esetben a kiengesztelődés szentségének mélyebb megértése és megélése követi. Az *Eloldozva modell* nem a belső gyógyulás előírásos módszere vagy bűvös formulája. Az Evangélium egyetemes szemléletét használja, az Evangéliumét, amelyet a szentség által is hirdetünk. Ezért tehát haszonnal alkalmazzák a lelki életért felelős személyek, mintegy a szentség kiegészítéseként.

Egy gyóntató pap beszámolt az egyik egyhetes „Eloldozva lelkigyakorlat" után, hogy a gyónások „félelmetesen őszinték" voltak. Egy másik pap pedig így szólt egy résztvevőhöz, aki a lelkigyakorlat után nála gyónt: „Ez volt életed legőszintébb gyónása." Az *Eloldozva modell* lényege a Krisztus általi szabadsághoz vezető út: bűnbánat és hit, megbocsátás, elfordulás a bűntől, a hatalom átvétele Krisztus nevében, és az Atya áldásának befogadása. A Szentírás és a szent hagyomány ezeket mind a normális keresztény ember hitéletének egyformán lényeges részeként mutatja be. A szentségekben ugyanezek a kulcsok jelennek meg valamilyen formában a hívő számára. Vegyük hát szemügyre, miképpen tud az *Eloldozva modell* beilleszkedni a plébánia életébe, és hogyan támogatja a kiengesztelődés szentségét.

Katolikus örökségünk

A szabadító szolgálat soha nem kell, hogy külön váljon a mindennapi katolikus élettől. A szabadulás tulajdonképpen része a folytonos megtérésnek. Egy pap, miután részt vett egy hét napos tanításunkon,

beszámolt róla, hogy azóta mindennap elimádkozik egy imát, amelyben ellene mond a gonosznak. A lelkiismeretvizsgálata után illesztette be ezt, és így kér bocsánatot az Úrtól. Az alapelvek, melyeket tanítunk, és amelyeket ez a pap is alkalmaz, tulajdonképpen minden katolikus öröksége. Mindnyájunkat meghívott az Atya, hogy Jézus Krisztusban megismerjük az Ő szeretetét. Ezt nagyon világosan láthatjuk a kiengesztelődés szentségében. A szentség tökéletesen működik, ám mégis vannak, akik nem képesek befogadni a kegyelmeket, amelyeket közvetít.

Ezért nem elég, ha csak megpróbáljuk elmagyarázni a szentség fontosságát az embereknek, és az sem elég, ha egyszerűen csak megkönnyítjük a szentség kiszolgáltatását. Inkább abban kell segíteni az embereknek, hogy úgy járuljanak a szentséghez, hogy az megváltoztathassa az életüket. Ugyanis ha az Úrral találkozunk a szentségben, akkor kiárad az életünket megváltoztató kegyelem. Pontosan azért találkozhat valóban Jézussal a bűnbánó, mert a pap Jézus Krisztus hatalmát gyakorolja. Miután az emberek megízlelik az élet vizét a Jézussal való találkozásban, visszatérnek, hogy újra ihassanak belőle.

De mi van azokkal, akik a bűnbánat szentségét mélyen átélik?

A szentség akkor is működik és közvetíti ugyanazt a kegyelmet, ám a személyben lehet valami, ami megakadályozza a kegyelmi élet növekedését.

A *Katolikus Egyház Katekizmusa* így ír erről:

„Ez az értelme az Egyház azon kijelentésének, hogy a szentségek ex opere operato („magából a tényből fakadóan, hogy a cselekmény megtörtént"), azaz Krisztus egyszer s mindenkorra végbevitt üdvözítő művének erejéből hatnak. Ebből következik: »a szentség nem a szentséget kiszolgáltató vagy fogadó ember igazságából, hanem Isten erejéből valósul meg«. Abból fakadóan, hogy egy szentséget az Egyház szándéka szerint ünnepelnek, Krisztus és az ő Lelkének ereje működik benne és általa a kiszolgáltató személyes szentségétől függetlenül. Mindazonáltal a szentség gyümölcsei a fogadó fölkészültségétől is függenek." (*KEK* 1128)

Ha valaki szabadon és kegyelemben járul a szentséghez, be tudja fogadni az evangélium erejét is, amit a keresztségben már megkapott.

Keresztségünk megújításakor megtanuljuk, hogy ellenálljunk az ördögnek, ellene mondjunk mesterkedéseinek és üres ígéreteinek, és ragaszkodjunk hitünk igazságaihoz.

A bűnbocsánat és a keresztség megújítása

A történelem folyamán az egyház a kiengesztelődés szentségét a keresztség megújításának tekintette. A harmadik és negyedik században a keresztények nagyon alaposan felkészültek a keresztségre. Ez a felkészülés nem részletes elméleti tanításból állt a szentségek misztériumáról, hanem sokkal inkább arra koncentrált, hogy a keresztelendő elhagyja a világot, keresztre feszítse a testet és ellene mondjon az ördögnek. A keresztség a régi ember halála volt, amikor az ember kilép a sötétség hatalma alól és bebocsátást nyer Isten országába. A keresztségben minden férfi és nő új teremtmény lesz Krisztusban, és örök élete lesz. Minden személyes megtérés, minden egyes találkozás az Úr igazságával és együttérző szeretetével tovább erősíti a keresztség életformáló erejét. Ugyanezt teszi a kiengesztelődés szentsége, tovább folytatja ezt az átalakítást bennünk. A szentség Isten életadó erejét árasztja ki az emberre.

Ám ha a bűnbánó nem érti Jézus Krisztus evangéliumát, az akadálya lehet a kiengesztelődés szentségében működő kegyelem befogadásának. Például, ha egy asszony soha nem tapasztalta meg, milyen az, amikor valaki őt feltétel nélkül szereti és elfogadja, akkor igyekszik nagyon jó lenni, azt tenni, ami helyes, és megfelelni a követelményeknek, így próbálja bebizonyítani, hogy megérdemli a szeretetet és az elfogadást. Gyakran az ilyen ember gyónását a szőrszálhasogatás, perfekcionizmus vagy önigazolás motiválja. Ha ezeket a mélyen rejlő problémákat nem teszi helyre, a kiengesztelődés szentsége nem fogja megszabadítani a terheitől. Csak ideiglenes enyhülést érez, de nem lesz része az örömben, hogy visszatért szerető Atyjához. Nem sokkal a gyónás után újrakezdődik az egész életén át tartó, fájdalmas küzdelme saját érdemtelenségének érzésével. Még rosszabb, ha egy idő után feladja, és nem is megy el gyónni többet, hiszen úgysem tud elég jó lenni. Képtelen hinni az evangélium üzenetének, hogy Isten feltétel nélküli, örök szeretete a világ iránt őrá is vonatkozik (Jn 3,16).

A papok és lelkipásztorok előtt nagy a kihívás: hogyan segítsenek az embereknek, hogy megkötöző hazugságok, téveszmék nélkül tudjanak a szentséghez járulni, hogy képesek legyenek nevén nevezni bűneiket, és úgy találkozhassanak az Úrral, hogy utána gyökeresen megváltozzon az életük.

Neal Lozano

(Részlet az „Álljatok ellen az ördögnek..." c. könyvből)

– FOLYTATJUK... –

A Lélek gyümölcsei

2. rész

⑤ *Hogyan tanúskodik az Írás arról, hogy a Lélek gyümölcsei bizonyos fokozatossággal jelennek meg és érnek be az életünkben?*

(Gal 5,22 vö. 2Pét 1,3-8)

A „gyümölcs" jelképes kifejezés, eleve arra utal, hogy e jellemtulajdonságoknak be kell érlelődniük egy-egy ember életében, mint a gyümölcsnek a fán. De ez nem hosszú időt, végképpen nem élethossziglani időt jelent. A gyümölcs is – ha bizonyos időt igényel is fejlődése – hamar beérik, ha a fa vagy a növény egészséges. A jellemtulajdonságok a **„jó" szokásos cselekvése** által fejlődnek ki az emberben. Ha a Szentlélek bennünk lakozik, nem nehéz folyamatosan cselekednünk az Isten szerinti jót, így az egyes jellemtulajdonságok gyorsan kivirulhatnak az életünkben.

A Péter apostol leveléből idézett igénél láthatjuk, hogy e jellemtulajdonságok egymás után sorakoznak fel az életünkben: megvannak és gyarapodnak bennünk. Péter apostol is arról beszél, hogy Isten adja az ő kegyelmét nekünk e tulajdonságok elnyeréséhez, de az embernek együtt kell munkálkodnia vele, ugyanerre a célra teljes igyekezetet kell fordítania. A Lélek gyümölcseit úgy kell elgondolnunk, mintha egy fán minden létező gyümölcs folyamatosan fejlődne, és beérne a maga idejében, egyik a másik után. Így a mi életünkben is újabb és újabb krisztusi jellemvonásoknak kell megjelenniük.

Egyszerre nem tudja felfogni az elménk és a szívünk Isten dicsőségének teljes világosságát. Ez lehetetlen. De ha folyamatosan növekedünk Isten tökéletes jellemének megismerésében és értékelésében, akkor ennek fényében mindjobban belátjuk, szégyelljük a magunk bűneit és mezítelenségét, és mindjobban igényeljük a Lélek segítségét a Krisztushoz hasonlóvá válásban. Erről beszél Pál apostol az Ef 3,16-21-ben. Így növekszik az ember a szentségben, a Lélek gyümölcseiben.

„Az Írások világosan tanítják, hogy a megszentelődés állandóan előrehaladó folyamat. Midőn a megtérés alkalmával a bűnös megbékél Istennel az engesztelés vére által, a keresztényi élet éppen csak kezdetét veszi. Ezután haladnia kell a tökéletesedés felé, növekednie kell 'érett férfiúságra, a Krisztus teljességében ékeskedő kornak mértékére' (vö. Ef 4,13) ... Péter apostol elénk tárja a lépcsőfokokat, melyeken keresztül a bibliai életszentségre eljuthatunk." (E.G. White: NK „Modern ébredések" c. fejezetből)

Péter apostol felsorolása nagyon hasonlít Pálhoz. A hit eredeti kifejezése (pistis) szó szerint bizalmat jelent. A „jó cselekedet"-nek fordított kifejezés (areté) erényt jelent, tehát helyesebb lenne így fordítani: „Jó tulajdonságokat". A „tudomány"-nak fordított szó (gnózis) ismeretet, ami nem egyszerűen elméleti ismeretet jelent, hanem az Isten személyes megismerésében való növekedést. A „tűrés"-nek fordított eredeti kifejezés (hüpomoné) szó szerint állhatatosságot jelent. „Kegyesség"-nek adja vissza nagyon gyakran Bibliánk az eusebeia szót, ami istenfélelmet jelent. Az „atyafiakhoz való hajlandóság" az eredeti szövegben philadelphia, aminek a jelentése: testvéri szeretet. Az utolsónak említett „szeretet" mögött az agapé görög szó áll, amely az önzetlen, önfeláldozó isteni szeretetet jelöli.

Míg Pálnál a szeretet az első, Péter apostolnál a szeretet az utolsó a Lélek gyümölcsei felsorolásában. A mondanivaló ugyanaz, csak a nézőpont más. Mindketten arra utalnak, hogy a szeretet mindennek az „alfája és omegája".

„Isten mindazt kinyilatkoztatja az ő Igéjében, amit megcselekedhet az emberekért. A hithez erényt kell hozzátennünk, az erényhez megnövekedett ismeretet, az ismerethez mértékletességet, a mértékletességhez türelmet, a türelemhez istenfélelmet, az istenfélelemhez testvéri szeretetet és a testvéri szeretethez könyörületes szeretetet. Nem kell azt gondolnod, hogy egy újabb jellemtulajdonság művelésével várnod kell addig, míg tökéletessé válsz egy előbbiben. Nem, ezeknek ***együtt kell növekedniük****, állandóan táperőt merítve az isteni szeretet forrásából. Életed minden napján tökéletesedhetsz azokban az áldott jellemtulajdonságokban, amelyek Krisztus jellemében a maguk teljességében nyilatkoztak meg. Amikor ebben vagytok foglalatosak, fényt, szeretetet, békét és örömöt visztek otthonaitokba."* (E.G. White: RH, 1890. júl. 29.)

Richard O'Ffill

ISTEN dicsérete és a hálaadás

Mindenható, szentséges, magasságos és fölséges Istenünk, szent és igazságos Atya, égnek és földnek Ura és királya, hálát adunk neked önmagadért, mivel szent akaratodból és a Szentlélekkel egyetlen Fiad által **megteremtettél** minden szellemi és anyagi létezőt, és bennünket is képedre és hasonlatosságodra teremtve a paradicsomba helyeztél. Mi pedig saját hibánkból elbuktunk.

És hálát adunk neked azért is, mert, miként Szent Fiad által megteremtettél bennünket, azonképpen szent szeretettel, melylyel szerettél bennünket, lehetővé tetted, hogy az igaz Isten és igaz ember a dicsőséges és boldogságos, mindenkor szűz Máriától megszülessék, s bennünket keresztjével, vére hullásával és halálával a rabságból kiváltson.

És hálát adunk neked azért is, mert egyazon Fiad **ismét el fog jönni** fölségének teljes dicsőségében, hogy az átkozottakat, akik nem tartottak bűnbánatot és nem ismertek téged, az örök tűzre küldje, azokhoz ellenben, akik megismertek és imádtak téged és bűnbánatban szolgáltak neked, így szóljon: Jöjjetek, Atyám áldottai, és vegyétek az országot, mely nektek készíttetett a világ kezdetétől.

Mivel azonban valamennyien szánalomra méltók és bűnösök vagyunk, és így méltatlanok arra, hogy nevedet kiejtsük, alázattal kérünk, hogy a mi Urunk, Jézus Krisztus, a te szerelmes Fiad, kiben neked kedved telt, a vigasztaló Szentlélekkel együtt adjon neked hálát mindenért, úgy ahogyan neked és nekik legjobban tetszik, ő, aki neked mindig elég, s aki által annyit tettél értünk. Alleluja.

A **dicsőséges Anyát**, a boldogságos, mindenkor szűz Máriát, Szent Mihályt, Gábort és Rafaelt és a boldogok, szeráfok, kerubok, trónusok, uralmak, fejedelemségek, hatalmasságok, erősségek, angyalok és főangyalok minden karát, Keresztelő Jánost, János evangélistát, Pétert és Pált, és a boldog pátriárkákat, prófétákat, Aprószenteket, apostolokat, evangélistákat, tanítványokat, vértanúkat, hitvallókat, szüzeket, boldog Illést és Hénokot és minden szentet, akik valaha éltek, voltak és jelenleg élnek, szintén alázattal kérjük a te szerelmedre, hogy a te tetszésednek megfelelően adjanak hálát mindenért tenéked, hatalmas, igaz, örök és élő Istennek a te Fiaddal, a mi Urunk Jézus Krisztussal és a vigasztaló Szentlélekkel mindörökkön-örökké. Ámen. Alleluja.

És mindazokat, akik a **katolikus és apostoli Egyházon belül** óhajtanak szolgálni az Úristennek, az alábbi rendeket: papokat, diakónusokat, szubdiakónusokat, gyertyavivőket, ördögűzőket, felolvasókat, ajtónállókat és a klerikusokat, mind a szerzeteseket és szerzetesnőket, vala-

➲ FOLYTATÁS A 14. OLDALON ➲

A Szentháromság dicsérete

(Péld 8,22-31; Róm 5,1-5; Jn 16,12-15)

Ha valaki megosztja velem titkát, az azt jelenti, hogy bizalommal van irántam, mintegy rám bízza magát. Aki elárulja a rá bízott titkot, az visszaél a bizalommal, kiszolgáltatja barátját. Aki jogtalanul kutakodik más titka iránt, az megsérti annak méltóságát. Minél nagyobb titokról van szó, s minél nagyobb méltóságú személyről, annál súlyosabb a másikért vállalt felelősség. Jelen világunkban különös súllyal esik latba ez a felelősség. Bizonyos hivatalokkal eleve együtt jár a titoktartás kötelezettsége, az abban képviselt értékek védelmében. A sokféle között csak néhányra gondoljunk: orvosi titoktartás, nemzetvédelmi titoktartás, gazdasági, vagy haditechnikára vonatkozó titoktartás... Mindezek között, úgy vélem, az emberi személy méltóságára vonatkozó titok a legérzékenyebb és legfontosabb, ugyanakkor a legsérülékenyebb. Nagy dolgot tett Jézus, amikor az emberek lelki gyógyításába bevonta apostolait és utódaikat, a bűnbocsátás hatalmának megosztásával. Ilyenkor egyik ember a másikra bízza lelke legfájóbb titkait, sebeit, hogy rajta keresztül kapja Isten gyógyító kegyelmét. A gyónási titok még a földi életnél is nagyobb érték, ezt igazolják azok a vértanúk, akik ezért áldozták fel életüket.

Azonban mindezeket a titkokat messze meghaladja az Isten titka, aki önmagát tárja fel előttünk. Olyan titkokba avat, melyek felülmúlják emberi képességeinket. Ilyen a Szentháromság titka. Hogyan érthetjük meg, hogy egy, és mégis három? Ezen töprengett a bölcs hyppói püspök, Szent Ágoston, a tengerparton sétálva. Közben egy gyermeket látott maga előtt, aki kezével vájt kis gödörbe meregette egy kagylóval a tenger vizét. „Mit csinálsz, gyermekem?" – tette fel csodálkozva a kérdést. „Átmerem a tengert ebbe a gödörbe" – hangzott a válasz. „Ó, te naív gyermek – szólt a bölcs püspök –, hogy tudnád a végtelen tengert ebbe a kis gödörbe átmerni?" – S a válasz: „Előbb fog ez megtörténni, minthogy te megértsd a Szentháromság titkát!" – Véges emberi mivoltunk számára fel nem fogható ajándék, hogy Isten meghív szentháromságos életébe. Nemcsak megismerésére, hanem tudtunkra adja, hogy ebből az életből táplálkozhatunk, ez emberi életünk alapja.

A szentmise olvasmányai alapján érdemes néhány dolgot mélyebben megismernünk. A Szentháromság titkát teljes nyíltsággal csak Jézus fejthette ki számunkra, aki mint a Második Isteni Személy, köztünk érzékelhető valóságban megjelent. Láthattuk, hallhattuk, érinthettük benne az Istent, s ő fokozatosan mutatta be Atyjával való egységét, s a Szentlélek létét és működését, aki János keresztelésekor őt is megszentelte, s akit majd nekünk is elküld, hogy életünk legyen. De ne gondoljuk, hogy a Szentháromság Egy Isten az Ószövetségben teljesen elrejti magát. Sok előjel, utalás, burkolt tanítás rejlik benne. Csupán végtelen tapintattal tekintetbe veszi a mi tudatlanságunkat, és fokozatosan kelt vágyat, és nyitja meg szívünk ajtaját, hogy befogadjuk, s rácsodálkozva mi is részesei lehessünk.

A Példabeszédek könyve az isteni Bölcsességről, mint teremtményről szól, akit az Úr az idők kezdete előtt teremtett, s ott volt mindenek teremtésénél. – Ezzel fejezi ki örök létét, hiszen, ha még semmi nem volt megteremtve, s az idők sem kezdődtek meg, az az örökkévalóság kapuja. A véges világ a teremtéssel kezdődik, s az idő stopperórája is azzal indul. Azon kívül csak az öröklét van. Különösen szép mondat érzékelteti az Istennel való egyenlőségét: *„Ott voltam mellette, mint kedvence, napról napra csak bennem gyönyörködött, mindenkor az ő színe előtt játszadoztam. Ott játszottam az egész földkerekségen, s örömmel voltam az emberek fiai között."* – Mit kezdenénk a Szentháromság hite nélkül a „kedvenc együttléttel", vagy a „bennem gyönyörködött" kifejezéssel, ami az isteni Három Személy szeretet-közösségére utal? S mennyire finoman jelzi a teremtő terv kibontakozását, amint Isten előkészíti a földet, hogy rajta megteremtse hasonmásaként az embert, akiben kedvét leli! Isten végtelen szeretettel várta a pillanatot, amikor az ember megjelenhet a világban. A Bölcsesség Lelke részt vesz a teremtésben, s a minta, akinek arcvonását viseljük, az Örök Ige, a Fiú, aki az első pillanattól testvéreivé fogad bennünket.

Emberi fogalmainkkal nem tudjuk kifejezni az isteni szeretet fájdalmát, amikor a bűn által szembefordul vele az ember, aki nagyobb hitelt ad a hazugság atyjának, mint a teremtő forrásnak. A bűn nemcsak visszautasítást jelent, hanem borzalmas felejtést. Az ember számára idegenné válik Isten, aki elől elrejtőzik, s így elfelejti a mintát, amihez hasonlóvá kellene formálnia magát. Emberi mivoltunk, emberi méltóságunk kerül veszélybe. Borzalmas visszaesés következik, a felemelkedés helyett lecsúszunk, a fejlődés helyett eltorzulunk. Magunk előtt is ijesztővé válik

arcunk vonása, még inkább félelmetessé Isten arca. Ezért mondja Isten Mózesnek, aki szeretné őt szemtől szemben látni: „Nem maradhat életben ember, aki arcomat látja." – Pedig valahol nagyon jogos és érthető Mózes vágyakozása, csak az alkalmasság, képesség hiányzik belőlünk erre a találkozásra.

Isten Fia ezért jön közénk rejtőzködve, szegény, szeretetre szoruló gyermek formájában. Ezért veszik körül szülei, akik gondoskodnak a világ Uráról, akik védelmezik a Mindenhatót. Ezért tud Jézus éhezni és szomjazni, elfáradni, aludni, sőt átéli félelmeinket is az Olajfák hegyén, Pilátus előtt és keresztre feszítve. De hozzánk méretezett élete mégis folyamatos kinyilatkoztatás, amely figyelembe veszi felfogó képességünket, s türelmes szeretettel von bennünket szeretete titkaiba. Búcsúbeszédében fogalmaz így: *„Még sok mondanivalóm volna, de nem vagytok hozzá elég erősek. Amikor azonban eljön az Igazság Lelke, ő majd elvezet titeket a teljes igazságra."* – Nem vagyunk elég erősek az isteni szeretetre. Ez a szeretet önmagát ajándékozza oda, minden feltétel és fenntartás nélkül. Elviseli, hogy visszaéljünk vele és ellene fordítsuk. Kicsinyességünk ellenére nem mond le arról, hogy erre a szeretetre minket is megtanítson, hiszen általa válhatunk újra hasonlókká hozzá. – De azt is tudja, hogy erre a magunk erejéből képtelenek vagyunk, ehhez isteni erő kell. Ezért irányítja figyelmünket a Harmadik Isteni Személyre, az Igazság Lelkére, a Vigasztalóra, aki hiányainkat kipótolja, s megtanít mindenre.

S ha már szólni kezdett róla, akkor bepillantást enged Isten belső életbe: *„Nem magától fog beszélni, hanem azt mondja el, amit hall, és a jövendőt fogja hirdetni nektek. Megdicsőít engem, mert az enyémből veszi, amit majd hirdet nektek."* – Emberi fogalmainkkal azt gondolnánk, hogy valami belső hierarchiáról szól Jézus, rangbeli különbségről, egyenlőtlenségről az isteni személyek között. Érzékeny füllel hallgatva viszont épp az ellenkező tárul föl előttünk: nincs elkülönülés, versengés, kisajátítás, rivalizálás, hanem minden közös. *„Megdicsőít engem, mert az enyémből veszi, amit majd hirdet nektek."* Az „enyémből veszi" nem azt jelenti, hogy tőlem elveszi, hanem azt, hogy kiteljesíti, hozzájárul ahhoz, hogy amit én teszek, az általa még teljesebben látható és megtapasztalható legyen. Ezért „megdicsőít engem". Hogy pedig ez a szeretet-egység teljes legyen, s önmagát is beillessze Jézus a Szentháromság egységébe, hozzáfűzi: *„Minden, ami Atyámé, enyém is. Ezért mondtam, hogy az enyémből veszi, amit majd hirdet nektek."*

Miután így megismerhettük Isten belső életét, egymásra nyitott szeretetét, tovább léphetünk. Ez a bemutatkozás nem öncélú, mint aminek semmi köze a mi emberi életünkhöz és sorsunkhoz, hanem éppen ennek kiteljesítése. Szent Pál apostol a Római levélben megdöbbentő nyíltsággal mondja ki a gyakorlati következtetést: *„Testvéreim! Mivel a hit révén megigazultunk, békében élünk az Istennel, Urunk, Jézus Krisztus által."* – Tehát már nem félelemben kell élnünk, hanem mint gyermekek, akik beléphettek az atyai házba. Ennek elképzelhetetlen folytatását mutatja be az Apostol: *„Általa* – Jézus Krisztus által – *jutottunk hozzá a hitben a kegyelemhez, amelyben élünk, és dicsekszünk a reménységgel, hogy az isteni dicsőség részesei lehetünk."* – Íme, a győzelem, amely a gyalázatot dicsőségre váltja, a haragot kibékülésre, az elvesztett kincset mérhetetlen gazdagságra. Még nem szűnt meg a földi zarándokút, még nem zárult le a harc, amit a sátán folytat ellenünk és boldogságunk ellen, de mindaddig biztonságban vagyunk, amíg ragaszkodunk a Jézussal való közösséghez. A szenvedés sem zavarhatja meg sem békénket, sem üdvösségünket. Ezért mondja Pál apostol: *„De nemcsak ezzel, hanem még szenvedéseinkkel is dicsekszünk, mert tudjuk, hogy a szenvedésből türelem fakad, a türelemből kipróbált erény, a kipróbált erényből reménység. Reményünkben nem csalatkozunk, mert a nekünk ajándékozott Szentlélekkel kiáradt szívünkbe az Isten szeretete."* – Így változtatja Isten a bűn átkát győzelmünk eszközévé, hiszen szeretete jeleként még ebben is közösséget vállalt velünk, bennünket pedig Szentlelke által tesz a győzelemre képessé.

Újra felidézve Jézus szavait, már megértjük, miért mondta tanítványainak: *Még nem vagytok elég erősek hozzá… de majd az Igazság Lelke megtanít benneteket.* – A szeretetre kell erősnek lennünk, hogy mi is ajándékká válhassunk, s így mi is az Isten országának élő kövei lehessünk.

Nem adhatjuk alább az isteni méretű szeretetnél! Mindaddig, amíg önzésünk javára megalkuszunk, kifosztjuk magunkat, s eltorzítjuk isteni arcunkat. Más minta nincs: vagy Isten arcának vonásait viseljük, vagy a hazugság atyjának arctalanságába merülünk. Az egyik örök boldogság, kiteljesedés, a másik mindennek az elvesztése. Ez a piciny morzsa vezessen bennünket tovább mérhetetlen gazdagságunk egyre teljesebb megismerésére és elfogadására! Ámen!

Papp Tihamér OFM atya

Megbocsátás Ruandából

„Ha én meg tudtam bocsátani, akkor bárki képes lehet rá”

II/2. rész

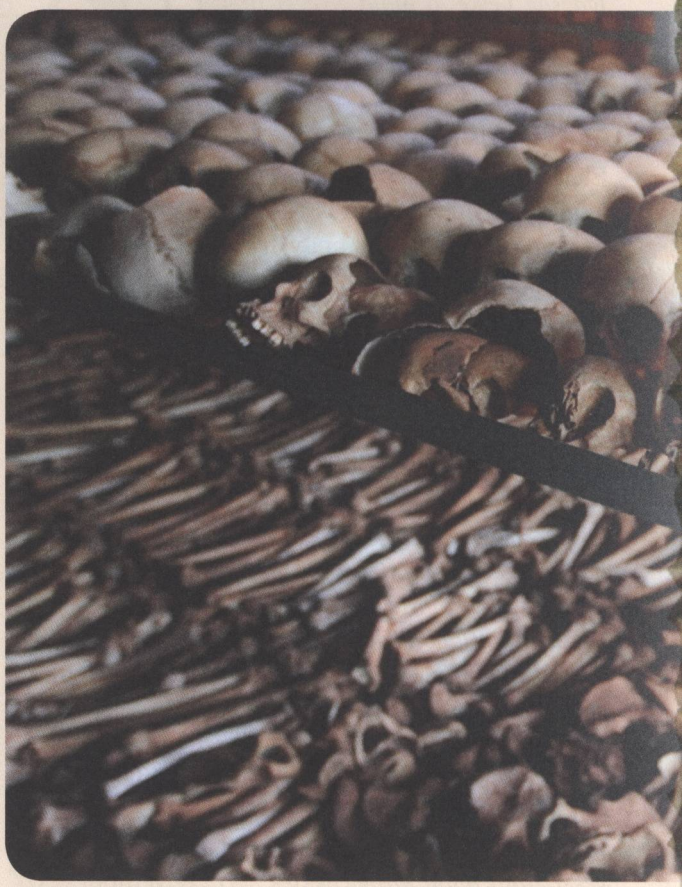
Immaculée Ilibagizának, az 1994-es ruandai népirtás túlélőjének előadása a 2015-ös, 26. Ifjúsági Világtalálkozón Međugorjében

***Immaculée Ilibagiza** csodával határos módon, hét másik nővel együtt egy körülbelül másfél négyzetméteres fürdőbe zárva élte túl az **1994-es** ruandai vérengzést. Tanúságtétele a 2015-ös Međugorje-i fesztivál egyik legmegrázóbb, legnagyobb erejű előadása volt. (Az alábbi szöveg az eredeti, angol nyelvű tanúságtétel szerkesztett, de módosításokat nem tartalmazó fordítása.)*

❀ ✹ ❀

De amikor eljutottam a rózsafüzér egy bizonyos pontjához – a Miatyánkhoz, és ez körülbelül 200 alkalmat jelentett egy nap alatt –, és az a rész következett, hogy *„bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek”*, úgy éreztem magam, mintha egy piros lámpa gyulladna ki előttem, és megszólalna bennem valami: tényleg? Ezt tényleg komolyan gondolod? Bocsásson meg neked, ahogy te is megbocsátasz?

Az igazság az, hogy én akkor több millió embert gyűlöltem. Gyűlöltem a másik törzset, a pokolra kívántam őket. És fogalmam sem volt, hogyan bocsáthatnék meg nekik. És minden alkalommal, amikor ehhez a részhez értem, és mondanom kellett volna, hogy bocsáss meg, ahogy én is megbocsátok, kigyulladt az a piros lámpa. És tudtam, hogy Isten tudja, hogy nem mondok igazat, mert nem tudok megbocsátani. És mi történik, ha egyfolytában hazudozol egy barátnak? Elveszíted. Hiszen a legkevesebb, amit tehetsz egy barátért, az az, hogy őszinte vagy vele. Ekkor **elhatároztam, hogy őszinte leszek Istenhez, hiszen a barátom**. De mivel képtelen voltam megbocsátani, eszembe jutott egy mentőötlet: egyszerűen átugrottam azt a mondatot a Miatyánkból. Azt gondoltam, ha nem mondom ki, hogy *„bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek”*, akkor nem hazudok Istennek. Ezért egész egyszerűen kihagytam azt a részt, és ettől sokkal jobban éreztem magam. Tehát továbbra is imádkoztam, hogy bocsásd meg a mi vétkeinket, de az övéket ne. Az övéket sose. És olyan érdekes, hogy addig minden alkalommal, amikor nem teljes

szívemből imádkoztam – mert amíg olyan dolgokat is kimondtam, amiket nem gondoltam komolyan, addig nem adtam át teljesen magam –, a rossz hang mindig megtalálta az utat a szívemhez. És miközben mondtam, hogy *„üdvözlégy Mária, kegyelemmel teljes”*, egy hang azt suttogta bennem: akkor is megölöm őket, katona leszek, elégtételt veszek. De akkor

valami azt sugallta, hogy teljes szívemből kell imádkoznom, meg kell fontolnom minden szót, jelen kell lennem a szavaimban, és akkor a rossz hang el fog tűnni a szívemből. És ez volt az a pillanat, amikor rájöttem, hogy hazudok Istennek.

Ekkor kezdtem el átugrani az imának azt a bizonyos szakaszát, és ez így ment még sokáig, de egyszer, amikor épp elértem ahhoz a részhez, és ismét ki akartam hagyni, éreztem egy belső sugallatot. Mintha egy hang azt mondta volna: **ugye tudod, hogy a Miatyánk nem emberi ima**. Maga Jézus volt az, aki először elmondta. Én a helyedben nem próbálnám megváltoztatni Jézus imáját. Ő az Atya fia volt, tudta, mit mondott. Ő ismeri minden fájdalmadat. Ha azt mondta, ezekkel a szavakkal imádkozz, akkor neked így kell tenned. Ő jobban ismert téged és a határaidat, mint te saját magadat. Ha azt mondta, imádkozz így, azt is tudja, hogy képes vagy rá. Még

akkor is, ha még magad sem tudod, hogyan. Csak kérd meg, hogy segítsen. Ne azt hajtogasd, hogy képtelen vagy rá, hanem mondd azt, hogy segítsen.

Hogy őszinte legyek, elképzelni sem tudtam, hogy bárki – akár Isten – segíteni tud nekem abban, hogy ne gyűlöljem azokat, akik megölték az apámat, az anyámat, és el akartak pusztítani engem is. Hogyan lehetnék képes erre? De úgy voltam vele, hogy Ő az Isten, én csak ember vagyok, nem az én dolgom, hogy kitaláljam. Én ott a fürdőszobában senki mással nem beszélhettem, csak Istennel, Jézussal és Jézus anyjával, Máriával. Egész idő alatt csöndben kellett maradnunk. Nagyon sokat szenvedtünk. Nem hagyták abba a keresésünket. Minden órában számíthattunk a halálra. De **ahogy a szívem megváltozott, egyszerre minden átalakult körülöttem és bennem**, még a szenvedésem módja is. És amikor eljutottam az imának ahhoz a bizonyos részéhez, attól kezdve mindig kértem, hogy segítsen.

Emlékszem, egy napon a fájdalmas rózsafüzér ötödik titkán elmélkedtem. Ez annyit jelentett, hogy ima közben gondolatban meglátogattam azt a helyet, ahol mindez történt, és gondolkodtam egy kicsit a titkokon, és minden alkalommal rájöttem valami új dologra. Emlékszem, hogy gondolatban, abban a pillanatban a Golgotán voltam és átöleltem Jézus keresztjét. És akkor arra gondoltam, hogy Ő ott függ a kereszten, odaszögezték, és az édesanyjának mindezt végig kell néznie. És hogy ez mekkora fájdalom lehet. Ő pedig hamarosan meghal a kereszten, de én még élek, nem fedezték fel a rejtekhelyem. Az anyámnak pedig legalább nem kellett végignéznie, amit átéltem. Nem kellett mindezt elszenvednie.

És akkor eszembe jutott, hogy Jézus mit mondott erre: *Atyám bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek*. Ekkor kezdtem el gyógyulni. Mert már **meg akartam bocsátani**, de még nem tudtam, hogyan tegyem. Egyébként a mondat második fele volt az, ami mindent megváltoztatott. *Nem tudják, mit cselekszenek.* Úgy éreztem, mintha Isten azt mondta volna nekem: az emberek, akik meg akarnak ölni téged, nem tudják, mit cselekszenek. Nem értik meg, hogy milyen következményekkel jár mindez. Mert elvakítja őket a gyűlölet. És te erre mit teszel? Te is gyűlölni akarod őket? De ezzel nem változtatsz semmin. Csak az őrültek számát növeled a világban. De ha imádkozol értük, akkor talán van esély arra, hogy változzon valami.

Emlékszem, először próbáltam ellenkezni. Ők nem tudnak megváltozni. Ők végtelenül romlottak és gonoszak. Ekkor úgy éreztem, az Úr arra kér, gondoljam át: én soha nem tettem vagy mondtam olyan dolgot, amiről először azt hittem, helyes, de aztán egy héttel vagy egy évvel később szégyenkeztem miatta és megbántam? Eszembe jutott, hogy régen nagyon gyakran, hetente vagy kéthetente jártam gyónni, mert jó akartam lenni, de mindig ta-

láltam valamit, amit jobban csinálhattam volna. És abban a pillanatban rájöttem, hogy az emberek igenis változnak. Ha ma rosszat teszel, attól még holnap megváltozhatsz. És ráébredtem, hogy bármilyen abszurdnak tűnik is, még egy gyilkos is megváltozhat. Még akkor is, ha a világ legborzasztóbb dolgait követi el, van esélye arra, hogy szembesüljön a tetteivel és megbánja azokat. Mivel ismertem az ima erejét, tudtam, hogy ha imádkozom értük, ez talán gyorsabban bekövetkezik. És amikor elkezdtem a változásukért imádkozni, akkor nem tudtam többé gyűlölni őket. Olyan érzés volt, mintha levettek volna a vállamról egy hatalmas, súlyos terhet.

Láttam magam előtt, hogy a világban egy magas fal választja el egymástól a gyűlölet és a szeretet oldalát, és olyan érzésem volt, mintha maga Jézus jönne oda hozzám, és kérdezné meg, hogy a szeretet vagy a gyűlölet oldalán akarok-e állni? A szeretet oldalán olyan emberek voltak, mint Mandela, Teréz anya, Szent Ferenc és Ghandi. A gyűlölet oldalán pedig olyanok, mint Hitler, Sztálin, akik embereket öltek, és így tettem volna én is, ha kitartottam volna amellett, hogy bosszút állok. És tudjátok, mire jöttem még rá? Hogy a szeretetet oldalán álló emberek általában sokat szenvedtek, legalább annyit vagy még többet is, mint én. Ilyen volt például Mandela. Teréz anya, Szent Ferenc, vagy a szentjeink. De nem számított, hogy mennyi fájdalom érte őket, mindvégig a szeretet oldalán maradtak. És akkor elhatároztam, hogy én is ezen az oldalon akarok állni. Mert nekem ők a hőseim. És ők elhiszik és elfogadják, hogy a rossz oldalhoz tartozó emberek is átjuthatnak ide – ha még több ember próbálna meg segíteni nekik abban, hogy meglássák az igazságot. Olyasféle békét éreztem, amit nehéz körülírni, de azt hiszem, ezt nevezik **megbocsátásnak**.

Úgy éreztem, a világ szabad, és én szabadon távozhatok, mert **amíg Isten szeretete a szívünkben van, addig mind fivérek és nővérek vagyunk**. A gyilkosok pedig, akik a gyűlöletem miatt egészen addig nem voltak emberek a szememben, újra emberekké váltak. Amikor megszabadultam a haragtól, elkezdtem angolul tanulni, ott a fürdőszobában. Kértem a házigazdát, hozzon nekem egy angol-francia szótárt, amiből soronként tanultam meg a szavakat. Közben egyre nagyobb békét éreztem, bár a helyzet az országban egyre rosszabbodott. Azt kívántam, bárcsak elmondhatnám az embereknek, hogy mekkora ereje van a rózsafüzérnek. És Jézusnak. Még akkor is, ha a legszörnyűbb dolgokon mész keresztül.

Három hónap után hagyhattuk el a fürdőszobát. Az első éjszaka, amikor kijöttünk, áthelyeztek minket egy menekülttáborba. A gyilkosok közben elmenekültek az országból, és néhányan a törzsemből megpróbálták átvenni a hatalmat. Amikor a táborba kerültem, azonnal tudni akartam, hol vannak a szüleim. Kerestem valakit, aki ismerte őket. De legbelül már tudtam, hogy mindenki, akit hátrahagytam, halott. Mindenkit elpusztítottak. Megölték az anyámat, az apámat, a két bátyámat, a nagymamámat, a nagyapámat, a nagynéném, nagybátyáimat, a legjobb barátaimat, a szomszédaimat, az osztálytársaimat, egyszerűen mindenkit. Egymillió embert mészároltak le abban a három hónapban. Elpusztítottak mindent és mindenkit. Amikor ezt megtudtam, meg akartam halni. Mi mást tehettem volna!

Elveszítettem mindenkit. Nem volt semmim és senkim, csak a rózsafüzér, amit az apám adott és a ruha, amit három hónapig viseltem. Perceken át folyamatosan sírtam. És akkor hirtelen úgy éreztem, hogy az **Isten a szívemre teszi a kezét**, és azt mondja: ne omolj össze. Nem halhatsz meg most! Én veled vagyok. Fogd a rózsafüzéred és imádkozz! Keress egy templomot. Csak menj be és imádkozz! És úgy éreztem, Isten azt mondja, szeretteid napja csak itt a földön áldozott le, de nem fent az égben. A te utad viszont itt a földön még nem ért véget. És nem tudhatod előre, milyen hosszú ideig fog tartani. Mert senki nem tudhatja, még mennyi ideig él. És akkor Isten azt mondta, lehet, hogy csak egy napod van. Talán csak egy heted. Vagy egy év. Esetleg tizennyolc. **Ne azt nézd, hogy mennyi, hanem hogy mindenképp ajándék**. Mert az életed ajándék, bármeddig is tartson. Azt pedig te döntöd el, hogy ezt az időt arra használod-e, hogy szeress, vagy pedig arra, hogy gyűlölj. Hogy jó leszel-e vagy gonosz. Hogy jó vagy rossz dolgokat teszel-e. **Ha a szeretetet választod, akkor veled leszek**. Amire szükséged lesz, azt megadom. Ezért **töröld le a könnyeid, nézz körül, keress valakit, aki többet szenvedett, mint te, és segíts neki**. Én pedig nem sírtam tovább, és elindultam, találtam egy anyát, aki elvesztette mind a tíz gyermekét, és egy gyereket, akinek nem volt karja, és megkérdeztem, tudok-e segíteni, hozhatok-e nekik ételt vagy beköthetem-e a sebeiket.

A nap végén a kezembe vettem a rózsafüzért, és azt mondtam: **Istenem, ma megpróbáltam teljesíteni a Te akaratodat**. És számomra ez volt az egész népirtás legnagyobb üzenete. Hogy **az élet a szeretetről szól**. Mert **a föld egy harctér, és életünk minden pillanatában választanunk kell a szeretet és a**

gyűlölet között. Ha a haragot és a gyűlöletet választjuk, akkor olyan dolgok történhetnek meg, mint például ez a népirtás (genocídium). Később dolgoztam az ENSZ-nek, és sokan nagy tervekkel álltak elő arra vonatkozóan, hogyan vethetnénk véget a népirtásoknak és a háborúknak. Én pedig arra gondoltam, hogy **a szívünknek kell megváltoznia**. Nem több pénz, vagy fegyver, vagy valami különleges stratégia kell, hanem **egy jó döntés a szeretet mellett, amit mindennap meg kell hoznunk**.

Ezután még néhány hónapig a menekülttáborban éltem, de aztán jött valaki, aki felajánlott egy helyet, ahova beköltözhettem. Egy mozgássérült asszony. Nem sokkal korábban elkezdtem leveleket írni Istennek, amikben felsoroltam, mire lenne szükségem. Három hétre rá pedig megjelent ez az asszony. Azt mondta, ismerte anyámat. Az anyám öt évvel azelőtt megszánta, és adott neki egy kis pénzt. Talán kevesebb volt, mint egy dollár. Ez az asszony pedig azt mondta, hogy az anyám miatt nem fog itthagyni engem ebben a táborban. Velem együtt még kilenc embert hozott ki aznap. És otthont adott mindannyiunknak. És ezzel bebizonyította, hogy **mindegy milyen apróságot teszel meg másokért, hatalmas jutalmat kaphatsz érte**. A legkisebb vetőmag is hatalmas termést hozhat.

1998-ban, négy évvel a népirtás után elköltöztem az Egyesült Államokba. Nem sokkal később ellátogattam a falumba, hogy lássam az egyik embert, aki megölte a szüleimet. Épp börtönben ült. Az emberek nem értették, mit akarok, azt mondták, az ilyesmit nem lehet megbocsátani. Csodálkoztak azon, hogy boldognak tűnök, pedig mindent elveszítettem. Az igazság az, hogy még manapság is gyakran sírok, mert nagyon hiányoznak a szüleim. De **a könny a szeretet jele**. És azért kellett elmennem a börtönbe, mert tudni akartam, mit fogok érezni, ha meglátom azt az embert. Emlékszem, mi volt az első, ami eszembe jutott, amikor odaállt elém. Ez az ember korábban olyan volt, mint mi, szépen öltözködött, sokan tisztelték. Most viszont nyomorult állapotban volt, a lábai meg voltak duzzadva, a haja rendezetlenül állt. A börtönigazgató apám egyik régi barátja volt, és ő engedte meg, hogy bemenjek a börtönbe. Amikor ránéztem a szüleim gyilkosára, azt éreztem, az Úr azt mondja nekem: látod, mit mondtam neked? Nem tudta, mit cselekszik. Ha belegondolt volna a következményekbe, nem tette volna meg. Imádkozz érte! Ne gyűlöld! Akkor odaléptem hozzá, és azt mondtam, **megbocsátok neked**. De sokkal több mindenre gondoltam annál, mint amit ezzel a néhány szóval el lehet mondani. Azt akartam a tudtára adni, hogy járja végig a saját útját, és ne gondolkozzon azon, hogy esetleg gyűlölöm, mert ez elrettentheti attól, hogy rátaláljon az igazságra. Ő ugyan nem kért bocsánatot tőlem, én azonban ennek ellenére meg akartam szabadítani magamtól, a tehertől, amit az okozhat, hogy azt hiszi, gyűlölöm.

Emlékszem, amikor kimondtam, hogy megbocsátok, eltakarta az arcát. Képtelen volt rám nézni. Azt hiszem, megértett végre valamit. És szégyenkezni kezdett. Biztos voltam abban, hogy megváltozott benne valami. És ekkor elsírtam magam. A börtönigazgató ezért nagyon dühös volt rám. Később viszont azt mondta, szerencsésnek érzi magát, hogy jelen lehetett, amikor ez megtörtént.

Ezért bármilyen rosszul mennek is a dolgok, mindig emlékezzetek arra, hogy Istenben bízhattok. Csak imádkozzatok! Mondjátok a rózsafüzért. És szeretném, ha tudnátok, **hogy ha én meg tudtam bocsátani, akkor bárki képes lehet arra, hogy ezt megtegye.**"

(Fordította: Izsó Zita)

ISTEN dicsérete és a hálaadás

mennyi megtértet és gyermeket, szegényeket és szűkölködőket, királyokat és fejedelmeket, munkásokat és földműveseket, szolgákat és urakat, mind a szüzeket, megtartóztatókat és férjes asszonyokat, laikusokat, férfiakat és nőket, minden kisdedet és serdülőt, ifjat és öreget, egészségeseket és betegeket, kicsinyeket és nagyokat, és minden népet, nemzetet, törzseket és nyelveket, minden nemzeteket és egyes embereket, valahányan csak élnek és élni fognak a földkerekségen, alázatos esedezéssel kérjük, mind mi kisebb testvérek és haszontalan szolgák, hogy **tartsunk ki valamennyien az igaz hitben és bűnbánatban,** mert máskülönben senki sem üdvözülhet.

Mindnyájan teljes szívből, teljes lelkünkből, teljes elménkből, teljes erőfeszítéssel és bátorsággal, teljes értelmünkkel és minden erőnkből, minden odaadásunkkal és érzésünkkel, egész bensőnkből, minden **vágyunkkal és akarásunkkal szeressük az Úristent**, aki egész testet, egész lelket és egész életet adott és ad mindannyiunknak, aki teremtett, megváltott és merő irgalomból üdvözíteni fog bennünket, s aki velünk, szánalomra méltó és nyomorúságos, büdös és romlott, hálátlan és rossz emberekkel minden jót tett és tesz.

Azért hát **semmi mást ne kívánjunk**, semmi mást ne akarjunk, és semmi másban tetszésünket és gyönyörűségünket ne találjuk, mint a mi Teremtőnkben, Megváltónkban és Üdvözítőnkben, az egyedül igaz Istenben, aki a jónak teljessége és összessége. Egészen jó, igaz és legfőbb jó, aki egyedül jó, kegyes és szelíd, kedves és édes, aki egyedül szent, igazságos, igaz, szent és egyenes, aki egyedül jóságos, bűn nélkül való és tiszta, s akitől, aki által és akiben van minden bűnbocsánat, minden kegyelem és az összes bűnbánók, megigazultak és a mennyben együtt örvendező boldogok minden dicsősége. Tehát semmi se akadályozzon, semmi se szakítson el és semmi se válasszon el tőle bennünket!

Mindnyájan, **mindenütt, minden helyen, minden órában és minden időben**, mindennap és szüntelenül higgyünk igazán és alázatosan, zárjuk szívünkbe és szeressük, tiszteljük, imádjuk, szolgáljuk, dicsérjük és áldjuk, dicsőítsük és mindenek fölé helyezzük, magasztaljuk és hálát adjunk a fölséges és hatalmas, örök Istennek, a háromságnak és egységnek, az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek; mindenek Teremtőjének, a benne hívők és remélők és az őt szeretők Üdvözítőjének, aki kezdet és vég nélkül való, változhatatlan, láthatatlan, kibeszélhetetlen, kimondhatatlan, megfoghatatlan, kifürkészhetetlen, áldott, dicséretes, dicsőséges, magasztalásra méltó, fölséges, magasságbeli, édes, szeretetre méltó, gyönyörűséges, és egészen kívánatos, mindörökké. Ámen.

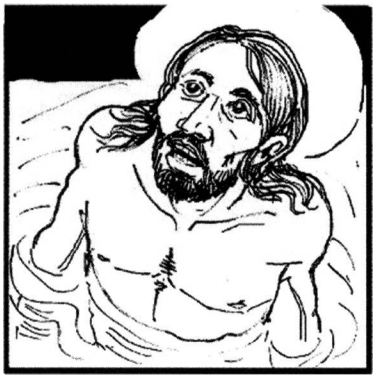
Assisi Szent Ferenc

➲ FOLYTATÁS A 7. OLDALRÓL ➲

Az állhatatosság adománya

Mennyire kedvemet szegi, hogy oly sokszor próbáltam valahogy Istenhez menni, és nem sikerül. Mindig ugyanaz. Sőt talán egyre rosszabb. De hiszen nem én megyek Istenhez, hanem Ő van bennem jelen oly módon, hogy Ő az út is, az akarás is, a világosság ezen az úton, és a kegyelem, amely vezet. Én pedig semmit sem tudok erről, mivel az Úristen nem akarja nekem megmutatni, milyen módon működik a szívemben, a lelkemben.

Mit tegyek, hogy ne veszítsem el a kedvemet? Nem lenne szabad magamra számítanom. Inkább csodálkoznom kellene, amikor valami sikerült. Hiszen az Úristen csak a sikertelenségeim mértékében tud belépni a szívembe, amelyek lelki űrt teremtenek bennem – helyet a hit számára. Ő azt akarja, hogy az életemben sok minden ne sikerüljön, mivel akkor fogok jobban vágyakozni Utána, akkor lesz Rá nagyobb szükségem.

Türelmesnek kell lennem magammal szemben. Ő nem veszíti kedvét miattam, akkor hát én miért veszíteném a kedvemet? Ő olyannak szeret engem, amilyen vagyok – miért ne szeretném én magamat olyannak, amilyen vagyok? Ő folyton esélyt ad nekem – akkor én miért haragszom magamra és miért nem akarok esélyt adni magamnak?

Aquinói Szent Tamás határozottan megkülönbözteti a türelmet és az állhatosságot. A türelem tárgya a rossz különböző formáinak közelsége (*imminentia malorum*), az állhatatosság tárgya – a jó késlekedése (*dilatio bonorum*). A türelem azt jelenti, hogy elviselem a rosszat, amely zavar, például a fájdalmat, valakinek rossz viselkedését, valamilyen visszautasítást vagy valamilyen bántalmat. Ha ez a szenvedés hosszabb ideig tart, egy adott pillanatban lehet, hogy kedvemet vesztem, haragra lobbanok vagy szomorúság vesz erőt rajtam. Van azonban a csüggedésnek és a szomorúságnak egy másik forrása is – amikor hiányzik valami, amire vágyom, és amire túl sokáig kell várnom. Itt van szükség az állhatatosságra.

A *Szeretethimnuszban* azt olvassuk, hogy „a szeretet türelmes" (1Kor 13,4). A görög nyelvben ez a „türelem" szó valójában állhatatosságot jelent. Csak a Szentlélek – Az, aki megvilágosítja a szívemet, és akinek ereje által, amint Krisztus szavainak ereje által, az oltáron megvalósul az átváltoztatás csodája – egyedül Ő az én Istenhez vezető utam Építőmestere. Ő bátorít, hogy próbáljak „a távolba tekinteni". Mert a *Szeretethimnuszban* erről van szó, hogy a szeretet állhatatos, a szeretet „a távolba tekint", nem vár közvetlen eredményeket.

Sokszor nehéz állhatatosnak lennem, mert mindent azonnal szeretnék. Hogy jobb legyek én is, mások is, a világ is. De az Úristen soha nem siet. A sietség bennem van, és ez szüli bennem a belső zűrzavart. Ez a belső zűrzavar, zaj a Hozzá vezető utamat is érintheti. Türelmetlenségem olykor a csalódott buzgóság, sőt egyfajta „szent harag" látszatát is magára öltheti magammal vagy másokkal szemben. Elfelejtem, hogy ez az „azonnal" vágya az önszeretet eredménye lehet. Mivel a szív csendje az akarat csendje. Úgy kell Istenhez mennem, hogy lépteimet az Ő szeretete vezesse, és ne az én talán kicsit mohó vágyam, hogy az, amit annyira akarok, máris megvalósuljon.

A világ is valahogy más lenne, ha több lenne ez a fajta állhatatosság. Ezek azonban az eredeti bűn által okozott seb következményei, ezért van, hogy túl gyorsan szeretném elérni az eredményeket, az evilági dolgokban is – hogy már legyen valamim, hogy valamit elérjek. Feszültségben élek. Isten viszont azt akarja, hogy béke legyen a szívemben. *„Az én békémet adom nektek – mondta nekünk – nem úgy, ahogy a világ adja..."* (Jn 14,27) Ez a béke állhatatosságot is jelent. Mert a szív békéje a szív csendje.

Elgondolkoztató, hogy az Úr Jézus, amikor Feltámadása után eljön az Apostolokhoz, épp ezekkel a szavakkal köszönti őket: *„Békesség nektek!"* (Lk 24,36) Erő hatja át ezeket a szavakat, amelyek a megrettent szívekre hullnak, miután az Apostolok szíve megrendült mindattól, ami a Kálvárián végbe ment,

amikor úgy érezték, az egész világ összeomlott. És Jézus ezekhez a megrémült, hitükben megrendült szívekhez szól így: *Békét hozok nektek.* El akarja tölteni ezeket a szíveket hittel, azt akarja, hogy higgyenek az Ő szeretetében és az Ő erejében. Az állhatatosság ugyanis csak a hit fényében születhet meg a szívben, ha az ember hiszi, hogy Isten a szeretet, és egyben a lehetetlen dolgok Istene.

A fontos az, hogy ne zavarjam Őt, hogy ne „sürgessem" Istent. Egyelőre minden összedőlhet. Átélhetem ezt tragédiaként. De hiszen Ő, a Kereszten és Feltámadásában legyőzte a rosszat. Ugyanígy legyőzte mindazt, ami a bűnhöz vezet, a szív minden nyugtalanságát.

A Szentmisében elhangzik ez a köszöntés: „Békesség nektek." Az Áldozás előtt szintén azért imádkozunk, hogy Isten őrizze meg a szívünket minden zűrzavartól, mivel csak a megbékélt, elcsendesedett szív képes Őt mélyebben befogadni, elcsendesedésének mértéke szerint. A Szentáldozást, amelyhez egyelőre oly gyarlón járulok, szintén állhatatossággnak kell öveznie, a Szentlélek maga akar részesíteni ebben, hogy ne aggodalmaskodjam, amiért ilyen gyarló az Eucharisztikus Jézussal való egyesülésem. Hiszen Ő épp most, az eucharisztikus áldozat bemutatása idején ajánlja fel magát áldozatul az Atyának, a pap által, de általam is. Ő ajánlja magát áldozatul, mint szent és szeplőtelen Ostya – Jézus Krisztus, a világ üdvösségéért és az én üdvösségemért feláldozott Isten.

Ez a felajánlott Adomány tér vissza hozzám a Szentáldozásban, mivel ezt az Adományt veszem magamhoz. A Szentáldozásban azt az Istent veszem magamhoz, aki néhány perccel korábban az oltáron felajánlotta magát, most pedig Ajándék akar lenni, akit minden akadály nélkül fogadok elcsendesült, állhatatos szívemben, amely csak Rá várakozik. Mivel nem történhet semmi, ami fontosabb annál, hogy Isten az átváltoztatás pillanatában megjelenik az oltáron, hogy felajánlja magát, mint Áldozat. És azután eljön a szívembe, hogy a kegyelem iránti nyitottságom mértéke szerint átalakítsa azt.

Az Áldozatbemutatást nem szabad elválasztani a Szentáldozástól. Így tanítja az Egyház, ezt írja II. János Pál pápa: Az Áldozatnak, a Szentáldozásnak és a Jelenlétnek egységet kell alkotnia. Hiszem, hogy az Eucharisztiában az élő Isten van jelen, ez a hit segít meglátnom, hogy Ő az, aki magát értem feláldozza. Az Ő Jelenlétébe vetett hit a Szentáldozás vonatkozásában figyelmeztet, hogy ebben a pillanatban Istent veszem magamhoz, és hogy ennél semmi nem lehet fontosabb. Sem önmagam, sem a világ számára.

Tadeusz Dajczer

(Részlet a szerző hamarosan megjelenő „Mindent Ő ad nekünk" c. könyvéből)

Dr. Csókay András levele

NÉVJEGY

Dr. Csókay András 1980-ban a Műszaki Egyetem építőmérnöki karán szerzett diplomát, utána három évig dolgozott mérnökként. Pályáját módosítva beiratkozott a Semmelweis Orvostudományi Egyetemre és 1989-ben orvosi diplomát szerzett. Az Országos Idegsebészeti Tudományos Intézetben dolgozott rezidensként, szakorvosi tevékenységét pedig az Országos Baleseti és Sürgősségi Intézetben kezdte, ahol 2003-ig dolgozott. Ezt követően a szombathelyi Markusovszky Kórház, majd a fővárosi Szent János Kórház idegsebészeti osztályának vezetője lett. 2015 óta Miskolcon, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kórház idegsebészeti osztályának osztályvezető főorvosa. A szakmai sikerek elismeréseként 2005-ben a Prima Primissima Díj közönségdíját kapta, tavaly március 14-én a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje kitüntetést is átvehette. A díjjal a népegészségügy terén kifejtett munkáját, új műtéti megoldásait jutalmazták. Az idegsebész szakterületén egyedülálló módszerek felfedezője. Országszerte tart előadásokat, számos könyvet írt. Ötgyermekes családapa, aki mindig őszintén beszél és nyíltan kiáll a hite mellett.

Az emberi agy is csak egy kivitelező szerv igaz, a legmagasabb szinten differenciált. Olyan, mint az autó kormánykereke. Ahogy a kormányos is a kormánykerék mögött ül, az emberi személy lényege is az agy mögött van. Tehát szabad akaratunk nem az agyunkban van, de azt az agyunk segítségével közöljük. Tehát az emberi személy lényege nem pusztán az agyban van. A lelkiismeret nem az agyban van. A szeretet, a megbocsátás nem az agyban van, ahogy az Isten-kapcsolatunk sem. Ezt Szentágothai professzor el is mondta a 70-es években az orvostanhallgatóknak. Azok átmentek a bölcsészkarra és elmondták Lukács György marxista esztéta professzornak. Lukács azt mondta: igaza van Szentágothainak, de ezt ne nagyon hangoztassák. Így szól a legenda.

Az, hogy nem valamik vagyunk, hanem valakik, nem csak az agyunktól függ. Hát akkor mitől?

Erre eddig egyetlen valaki tudott tökéletes választ adni, a megfeszített, majd feltámadt Krisztus.

Vagy elfogadjuk, vagy nem; ez már a szabad akaratunktól függ. Ha nem, akkor elkezdünk csúszkálni a saját magunk által gyártott jégen. Ezt teszi Európa. Kitalálta magának az emberiség történetének legveszélyesebb vallását, aminek a lényege az, hogy az ember az Isten és a tágabb értelemben vett tudományon (amibe a politika tudománya is beletartozik) keresztül uralni tudja a problémákat. Kimaradt az EU alkotmányból a kereszténységre való hivatkozás, benne maradt viszont a görög-római kultúrára, sőt a felvilágosodásra való hivatkozás.

Jó példát hallottam egy templomi prédikációban a Mária rádióban, kicsit kiegészítve közvetítem a gondolatot.

Ha idejönne egy marslakó és körbenézne, nyilván megkérdezné, miért írtok ti 2013-at. Mondanánk, mert 2013 évvel vagyunk Krisztus után és ehhez igazítjuk az időszámítást.

Aztán megkérdezné, miért a vasárnap a pihenő ünnepetek. Megmondanánk neki, hogy akkor volt a feltámadás és ezt ünnepeljük. Ezt az orosz nyelv szépen megőrizte, mert a vasárnap – „voszkreszenyie" – szó feltámadást jelent. Tehát amikor Brezsnyev azt mondta, hogy vasárnap találkozunk a Vörös Téren a díszszemlén, akkor azt mondta, hogy a feltámadás napján találkozunk ott.

Aztán megkérné a Marslakó, hogy mutassátok a szép épületeiteket Európában, és mi elsődlegesen megmutatnánk a templomokat: a kölni, a firenzei, a milánói és természetesen a római bazilikát, a párizsi Notre Dame-ot.

Kérdezné tovább a kultúrát: festészet, szobrászat és mi mutatnánk Michelangelo, Leonardo, Rembrandt, Giotto, Tiziano és a mi Munkácsynk trilógiáját; mindegyik keresztény ihletésű mű.

Aztán kérdezné: a fantasztikus tudományos eredményeitek hogyan lettek, és mi idéznénk Einsteint; a tudomány vallás nélkül sánta, a vallás tudomány nélkül vak.

Max Planckot és Heisenberget; amikor az első kortyot kiiszod a tudás poharából, könnyen ateistává válsz, de a végén mindig ott vár Isten, vagy Pascalt, de a mi Neumann Jánosunkat is, akit a tudósok az emberiség eddig élt legnagyobb géniuszának tartanak, nagyobbnak, mint Einsteint. Ő igazi matematikus módjára közelítette meg a hitét, logikus és helytálló érveléssel: ha úgy élek, mint Krisztus tanácsolja, abból bajom nem lehet, akkor sem, ha nem igaz a feltámadás, de ha igaz és nem úgy élek, ahogy az evangélium tanítja, abból óriási nagy bajom lehet.

Szóval mindezek után a marslakó azt kérdezné: szerencsétlen európaiak, nektek teljesen elment az eszetek?

És ha azt is hozzáadnánk, hogy az összes európai jogrendszer, alkotmány a keresztény tanokra épülve született meg, végképp csodálkozna.

Arra már csak megdöbbenten legyintene, hogy egyetlen vallás hirdeti alapelvként a cselekvő felebaráti szeretetet: és ez a kereszténység.

Az iszlám a feltétlen engedelmességet, a buddhizmus a belső kiüresítést; a hinduizmus a szánakozásig ugyan eljut, de aktív cselekvő szeretetre képtelen. Ehhez Teréz anyának kellett elmenni Indiába, hogy megmutassa, mi is az.

Az európai modellel szembe menve a kis Magyarország létrehozott egy olyan alkotmányt, amiben Istent meg meri említeni, a családot védi, a kereszténységre utalva. Ez az, ami nem tetszik bennünk a fejlett nyugatnak.

Az EU még nem tért le a fogyasztásban való tobzódásból és az élvezetek halmozásáról. Súlyos dolog a szenvedélybetegség. Egy narkós vagy alkoholista mindenre képes, hogy megszerezze az aznapi adagot. Igaz ez nagyobb léptékekben is. Tehát a súlyos szenvedélybeteg nyugat, a fogyasztási mániájában kénytelen minket is, és akit lehet, kizsákmányolni, hogy legyen még fogyasztani valója.

Az elmúlt 3 évben óriási dolog történt: ezzel az árral szembefordult a népünk, az országunk. Ha csak ennyi történt volna, az már az elmúlt évszázadok egyik legnagyobb sikere 1956-on kívül, folytatnunk kell, hogy rajtunk keresztül térjen meg Európa újra a gyökereihez, a kereszténységhez. Ne hallgassunk azokra a hazudozókra, akik újra csatlóssá akarnak tenni minket!

Istennek jó a humora. 1955 december 8-án szavazták meg egyhangúlag az EU zászlót: a Szeplőtelen fogantatás napján, a 101 beérkezett pályázatból. Kikötés volt, hogy nem lehet sem politikai, sem vallási utalás a zászlóban. – A kék a Szűzanya színe, a 12 csillag a Jelenések könyvéből a napba öltözött asszony fejét díszíti. A szavazók egyike sem gondolt erre. – Isten szerencsére nem fáradt bele a megbocsátásba, sajnos mi fáradunk bele sokszor a bocsánatkérésbe – mondta Ferenc pápa nemrégiben.

Ne adjuk fel, ne fáradjunk és a jó úton haladó hazánk tovább fog emelkedni.

Dr. Csókay András

TARTALOMJEGYZÉK

Katona István: Küldetésed van... 3
Neal Lozano: A szabadító imaszolgálat és a szentgyónás (II/1. rész) 4
Richard O'Ffill: A Lélek gyümölcsei (II/2.) ...6
Assisi Szent Ferenc: Isten dicsérete és a hálaadás (1.) 7
Papp Tihamér: A Szentháromság dicsérete ... 8
Megbocsátás Ruandából – *Immaculée Ilibagiza* előadása Medjugorjéban (II/2. rész) 10
Assisi Szent Ferenc: Isten dicsérete és a hálaadás (2.) 14
T. Dajczer: Az állhatatosság adománya 15
Dr. Csókay András levele 16

Marana Tha arám kifejezés, annyit jelent: „Jöjj el, Uram!" Az első keresztények gyakran használták. Szentírásban található: Jel 22,20.

Szerkesztői üzenetek

- **A MARANA THA SOROZAT LEGÚJABB KÖTETEI: Neal Lozano: Álljatok ellen az ördögnek...** – A szabadítás katolikus szemmel (ára: 1.500 Ft). **Neal & Janet Lozano: Eloldozva: Szabadság Krisztusban** – Munkafüzet: Segédkönyv és elmélkedések az Eloldozva szabadító lelkigyakorlathoz (ára: 700 Ft). A könyvek kaphatók az Emmausz Irodában és a katolikus könyvesboltokban.

MARANA THA A Szentlélekben való megújulás katolikus lapja

Megjelenik kéthavonta
Felelős kiadó, főszerkesztő: Katona István
Az Emmausz Katolikus Karizmatikus Közösség Marana Tha 2000 Alapítványa
ISSN 0865-2805 B/EL/28/1992
Műszaki szerkesztő: Fehérváry Ágnes
Készült: MondAt Nyomdaipari és Szolgáltató Kft.
Ügyvezető igazgató: Nagy László

Szerkesztőségünk címe:
1146 Budapest, Thököly út 120. **Tel/fax:** 222-5306
E-mail cím: katona.istvan40@gmail.com
Mobil: 06/20 438 6160; 06/20 823 1771
Honlapjaink:
MARANA THA – www.maranatha.hu
EMMAUSZ KÖZÖSSÉG – www.emmausz.hu
Könyvrendelés: fiererzs@gmail.com

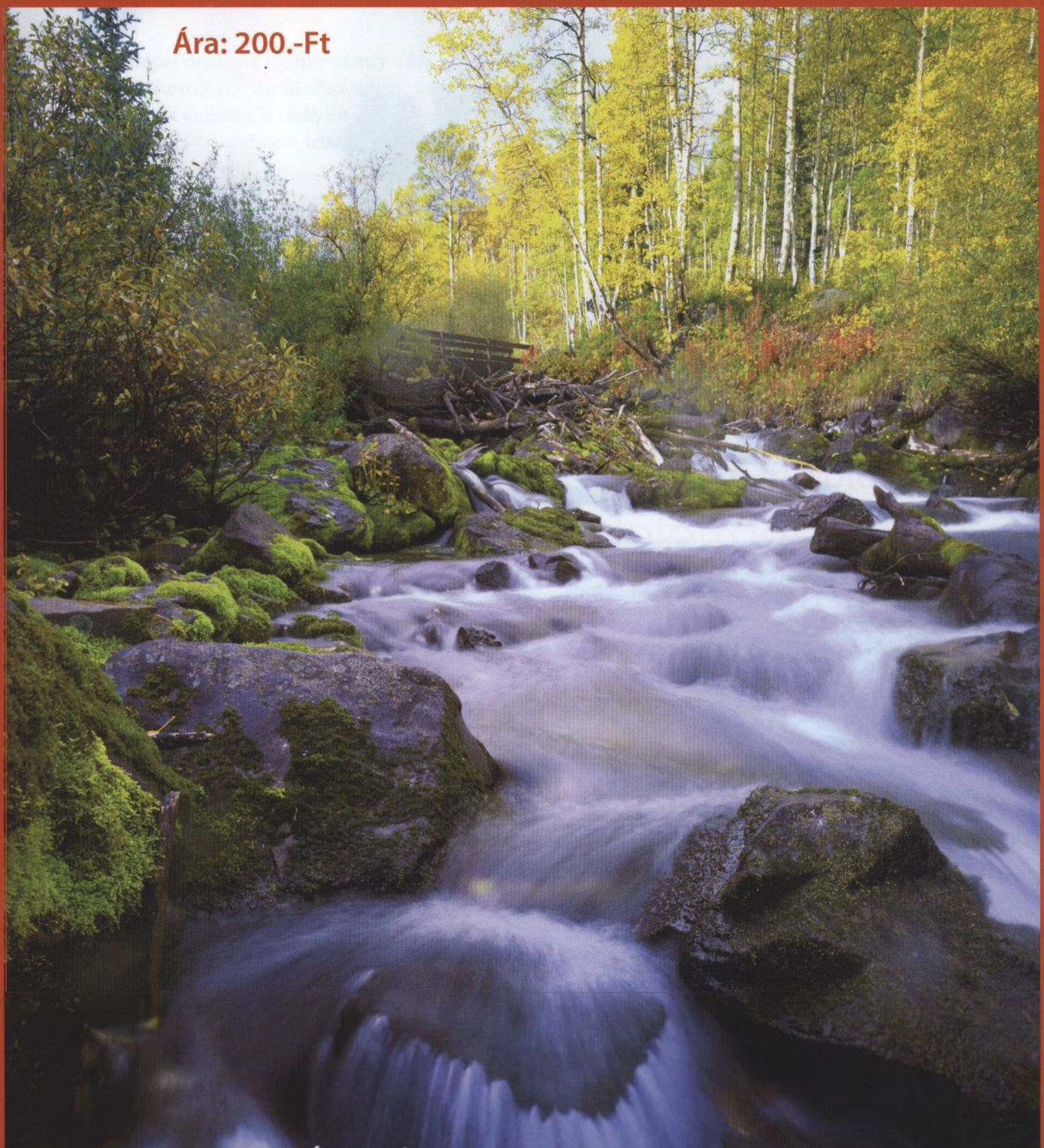
„Ha engedjük, hogy a Szentlélek átformálja szívünket, csak akkor értjük meg a megtérés **jelentőségét. A Szentlélek által képesek leszünk szolgálni Isten Országát,** a Szentlélek által halljuk meg szívünkben az Úr hangját…

Az egész keresztény élet és annak minden szépsége a Szentlélek által tárul fel előttünk."

(K. I.)

Ára: 200.-Ft

„Abban kell segíteni az embereknek, hogy úgy járuljanak a bűnbánat szentségéhez, hogy az megváltoztathassa az életüket. Ha az Úrral találkozunk a szentségben, akkor kiárad az életünket megváltoztató kegyelem. …Miután az emberek megízlelik az élet vizét a Jézussal való találkozásban, visszatérnek, hogy újra ihassanak belőle." (Neal Lozano)